

J. M. Wallace-Hadrill: Early Germanic Kingship in England and on the Continent. The Ford Lectures delivered in the University of Oxford in Hilary Term 1970. Clarendon Press: Oxford University Press, 1971. x + 160 s. £ 3.00.

Oxford-historikeren Wallace-Hadrill har længe arbejdet med Frankerrigets historie og har givet flere overbevisende prøver på sin fortrolighed med europæisk historie i ældre middelalder; mest kendt er nok hans studier i merovingerne. *The Long-Haired Kings*, fra 1962. I disse Ford lectures, hvor hans hovedsigte er at sætte tidens ideer om kongedømmet i forhold til kongernes faktiske handlemåde, behandler han også de engelske konger og drager sammenligninger ikke blot mellem teori og praksis, men også mellem England og kontinentet. Han begynder med at behandle det germanske kongedømme som romerne så det og viser, hvilken indflydelse romerske ideer fik på den praktiske udformning af folkevandringskongedømmerne. Derfra går han til England og behandler kong Æthelbert af Kent (død 616). Hovedvægten ligger her på en placering af hans lovgivning i sammenhæng med den øvrige germanske lovgivning; disse lovsamlinger var i høj grad fællesgods med udspring i vulgærromersk og visigotisk ret og tjente først og fremmest som statussymboler for nys kristnede konger. Det syvende århundredes konger er behandlet mest ud fra helgenlevneder, og et særligt kapitel er viet Beda, hans syn på kongemagten og den indflydelse hans ideer fik. Til slut stilles Karl den Store over for Offa og Karl den Skaldede over Alfred den Store. Det er en serie meget inspirerende forelæsninger, fulde af slænde iagttagelser og nye problemformuleringer, men det kan ikke nægtes, at Wallace-Hadrill stiller store fordringer til sine læseres fortrolighed med perioden, dens kilder og litteratur. Her er ikke tale om nogen introduktion, men en diskussion på højt plan.

Niels Lund

David C. Douglas: The Norman Achievement 1050–1100. London, Eyre & Spottiswoode, 1969. – xvi + 271 s., £ 3.00.

Med 'The Norman Achievement' sætter D. C. Douglas, professor emeritus ved University of Bristol, sine tidligere arbejder om normannerne (af hvilke det vægtigste vel er hans 'William the Conqueror', 1964), ind i en større sammenhæng; hans mål er en komparativ fremstilling af normannerne's fremfærd i Nordvest- og Sydeuropa samt i Syrien i perioden 1050–1100. Med baggrund i en omfattende viden sammenholder han normannerne's institutioner i de områder, de underlagde sig, England, Syditalien og Sicilien; Douglas finder fællestræk i militærtteknik, indenfor administrationen, hvis mest karakteristiske træk er, at normannerne overtog og videreførte de forhåndenværende institutioner, endvidere i forholdet til kirken og specielt til pavestolen. Mest interessant er vel hans påvisning af det nære slægtskab mellem de normanniske aristokratier i de erobrede lande, samt afsnittet om historieskriverne, som overalt betonede normannerne's familiefællesskab og den stadige tilknytning til mo-